
Sesijas dokuments

A9-0096/2023

30.3.2023

ZIŅOJUMS

par Vienotas TKO regulā paredzētās skolu programmas augļu, dārzeņu, piena un piena produktu jomā īstenošanu
(2021/2205(INI))

Lauksaimniecības un lauku attīstības komiteja

Referente: *Carmen Avram*

SATURA RĀDĪTĀJS

	Lpp.
PASKAIDROJUMS – FAKTU UN SECINĀJUMU KOPSAVILKUMS.....	3
EIROPAS PARLAMENTA REZOLŪCIJAS PRIEKŠLIKUMS	7
INFORMĀCIJA PAR PIENĒMŠANU ATBILDĪGAJĀ KOMITEJĀ.....	16
ATBILDĪGĀS KOMITEJAS GALĪGAIS BALSOJUMS PĒC SARAKSTA.....	17

PASKAIDROJUMS – FAKTU UN SECINĀJUMU KOPSAVILKUMS

Šajā ziņojumā ir aplūkots tas, kā tiek īstenoti ES tiesību akti par skolu apgādes programmām. Tajā galvenā uzmanība pievērsta Eiropas Parlamenta un Padomes Regulai (ES) 2016/791 (2016. gada 11. maijs), ar kuru groza Regulas (ES) Nr. 1308/2013 un (ES) Nr. 1306/2013 attiecībā uz atbalsta shēmu par augļu un dārzeņu, banānu un piena piegādi izglītības iestādēm, Komisijas Īstenošanas regulai (ES) 2017/39 (2016. gada 3. novembris) par to, kā Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1308/2013 piemērot attiecībā uz Savienības atbalstu izglītības iestāžu apgādei ar augļiem un dārzeņiem, banāniem un pienu, un Komisijas Deleģētajai regulai (ES) 2017/40 (2016. gada 3. novembris), ar ko Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1308/2013 papildina attiecībā uz Savienības atbalstu izglītības iestāžu apgādei ar augļiem un dārzeņiem, banāniem un pienu un groza Komisijas Deleģēto regulu (ES) Nr. 907/2014. Ziņojuma pamatā ir secinājumi, kas izdarīti EPRS pētījumā *“Implementation of the EU School’s Scheme for fruit, vegetables and milk products”* (“ES programmas īstenošana attiecībā uz skolu apgādi ar augļiem, dārzeņiem un piena produktiem”).

Galvenie konstatējumi

Par šo programmu ir saņemtas pozitīvas atsauksmes no valsts iestādēm, kuras to raksturoja kā vērtīgu pieredzi, kas nodrošina plašu iesaisti un ļauj visiem bērniem neatkarīgi no viņu sociālekonomiskā statusa bez maksas piekļūt veselīgam un ilgtspējīgam uzturam. Tās ir īpaši atzinīgi izteikušās par mērķiem atjaunot bērnu saikni ar lauksaimniecību un sniegt viņiem informāciju par veselīgiem ēšanas paradumiem. Programma ir uzskatāma par lielisku iespēju pieskaņoties vārienīgajiem mērķiem, kas ietverti zaļajā kursā, stratēģijā “No lauka līdz galdam”, Vēža uzveikšanas plānā, ES Garantijā bērniem un bioloģiskās lauksaimniecības rīcības plānā. Tomēr programmas potenciālu ierobežo tās budžets, tvērums, atbilstīgo produktu definīcija un izplatīšanas un īstenošanas metodes. Ieinteresētās personas vienprātīgi apstiprināja, ka dalībvalstis vienas pašas nebūtu varējušas sasniegt to, kas ir panākts ar pašreizējām ES skolu apgādes programmām.

1. Tiesību aktu īstenošana no 2017. līdz 2022. gadam

1.1. Dalībnieku skaits

Dati liecina, ka programma nesasniedz ievērojamu daļu skolēnu (t. i., 2019./2020. mācību gadā programmā piedalījās tikai 19,1 miljons no 76,2 miljoniem ES skolēnu). Šī problēma ir tieši saistīta ar skolām piešķirto ierobežoto budžetu.

Covid-19 pandēmija saasināja problēmu, jo 2020./2021. mācību gadā iesaistīto bērnu skaits būtiski samazinājās. Uzraudzības ziņojumi, kas tika iesniegti 2021. gada 31. janvārī, liecina, ka skolu slēgšanas un tālmācības ieviešanas dēļ būtiski samazinājās iesaistīto bērnu skaits, kas tiek lēsts 16 miljonu apmērā, un tas ir mazāk nekā iepriekšējos mācību gados ES-27. Dalībnieku skaita samazināšanās ir ievērojama, jo īpaši ņemot vērā to, ka pirmo reizi programmā nepiedalījās Apvienotā Karaliste un Grieķija nespēja programmu īstenot publiskā iepirkuma problēmu dēļ. Dalībnieku skaita samazināšanās tendence ir izplatīta visās dalībvalstīs.

1.2. Izplatīto produktu daudzums un daudzveidība

Pandēmija būtiski ietekmēja globālo pārtikas piegādes ķēdi, tostarp programmā iesaistītos produktus — augļus, dārzeņus un pienu. Piegādes neregularitāte skolu slēgšanas dēļ radīja spiedienu uz līgumiem ar piegādātājiem. Ir samazinājies skolām izdalīto produktu daudzums un ir veikti pielāgojumi izplatīšanas kārtībā (t. i., lai nodrošinātu sociālo distancēšanos, priekšroka tika dota atsevišķu porciju iepakojuma izmantošanai, nevis videi draudzīgākiem risinājumiem). Izplatīšanas perioda samazināšana izraisīja arī izdarei pieejamo produktu klāsta samazināšanos (īstenošanas periodos bija pieejams tikai ierobežots svaigu augļu un dārzeņu klāsts).

Kopumā ir samazinājušies izdevumi, kas saistīti ar izplatīšanu gan Savienības, gan valstu līmenī (valstīs, kas veic iemaksas).

1.3. Izglītojoši pasākumi

Ir pierādījies, ka izglītojoši pasākumi ir viena no veiksmīgākajām programmas daļām. Lai gan ir grūti novērtēt šā ES politikas instrumenta ietekmi tikai uz bērniem un viņu uztura modeļiem, pētījumos ir noskaidrots, ka izglītojošajos pasākumos iesaistītie skolēni bija labāk informēti par veselīga uztura paradumiem nekā tie, kas šajos pasākumos netika iesaistīti. Pandēmija kavēja iespēju īstenot dažus programmā iekļautos izglītojošus pasākumus, piemēram, lauku saimniecību apmeklējumus vai ēdiena gatavošanas un degustācijas nodarbības. Tomēr lielākajai daļai dalībvalstu izdevās programmā paredzētos izglītojošos pasākumus pielāgot tālmācībai. Neraugoties uz īstenotajiem centieniem, ir samazinājies iesaistīto bērnu skaits un ar izglītības pasākumiem saistītie izdevumi.

2. Budžets

Izdevumu samazinājumu nevajadzētu interpretēt kā programmas popularitātes trūkumu. Gluži pretēji, dažās dalībvalstīs izglītības iestāžu līdzdalības pieprasījums katru gadu pārsniedz pieejamos finanšu piešķirumus. Lai gan programmas ieguldījumu izmaksas (attiecībā uz ES atbalstu) zināmā mērā veicina programmas mērķu sasniegšanu, budžets kopumā tiek uzskatīts par nepietiekamu, lai tas būtu tālejošs un tam būtu nozīmīgas ietekmes spējas. Pašlaik programmas papildināšanai ir vajadzīga ievērojama valstu līdzekļu daļa, kas liecina par to, ka tikai ar ES līdzekļiem vien nepietiek, lai sasniegtu valstu mērķus. Tajā pašā laikā īstenošana dalībvalstīs nav bijusi viendabīga, un dažas dalībvalstis nav izmantojušas budžetu pilnībā. Lai gan ir vērojama zināma atšķirība, vispārējā tendence dalībvalstīs liecina, ka ir vajadzīgs lielāks budžets, lai sasniegtu stabilu bērnu skaitu un nodrošinātu produktu izplatīšanas regularitāti, savukārt, pieaugot saņēmēju skaitam, būs vajadzīgs straujš finansējuma palielinājums. Nesen ir paustas bažas par inflāciju un pārtikas cenu augošajām izmaksām, kas, iespējams, samazinās programmas darbības jomu un ietekmi. Turklāt Komisija nesen publicēja regulu, kura ļauj iekšēji pārdalīt ES atbalstu ES skolu apgādes programmas ietvaros, lai rūpētos par tiem pārvietotajiem ukraiņu bērniem, kas uzņēmti ES skolās.

3. Tvērums

Programmas īstenošana gandrīz pilnībā attiecas tikai uz pamatskolām un vidusskolām. Tik tiešām, 70 % dalībnieku ir bērni, kas apmeklē pamatskolu, 20 % dalībnieku ir bērnudārznieki un tikai 10 % — vidusskolēni, un visvairāk dalībnieku ir Vācijā, kam seko Zviedrija, Rumānija un Polija.

4. Administratīvā procesa vienkāršošana

Vēl viens būtisks aspekts turpmākajā īstenošanā būs administratīvā procesa vienkāršošana un racionalizēšana. Valsts skolām parasti ir augsts administratīvā sloga līmenis, tāpēc programmai ir jābūt vienkāršai, lai tā būtu pievilcīga skolām. Pašlaik ar programmu saistītie administratīvie pasākumi nav optimāli. Iespējamie pasākumi šā mērķa sasniegšanai ietver atbalsta pieteikumu iesniegšanas termiņa atcelšanu (par to lems dalībvalstis), maksājumu samazināšanas sistēmas pārskatīšanu pēc termiņiem un lielāku elastību līdzekļu pārvietošanā un pārdalē. Pandēmijas radīta pozitīva iezīme administratīvās vienkāršošanas ziņā ir attālinātu pārbaužu pieņemšana — prakse, kas būtu jāturpina arī pēc “atgriešanās normālā režīmā”.

5. Produktu saraksta paplašināšana un kvalitātes uzlabošana

Turpmākajā īstenošanā būtu jāapsver iespēja ierobežot tādu produktu izplatīšanu, kuriem pievienoti cukuri un kurus tāpēc vairums skolu administrāciju un vecāku uzskata par tādām, kas ir pretrunā programmas vispārējiem mērķiem. Turklāt turpmākajā īstenošanā būtu jāievieš pienākumi izplatīt tādus produktus, kuri atbilst veselības, ētikas un vides kritērijiem.

Secinājumi un ieteikumi

Noteikumu īstenošana

Referents uzskata, ka būtu jāievieš turpmāk minētie galvenie politikas ieteikumi:

- turpmākajā īstenošanā būtu jāapsver pakāpeniska programmas budžeta palielināšana;
- būtu jāprasa, lai dalībvalstis paredzētu minimālo daļu no ES budžeta izglītojošu pasākumu īstenošanai, un tiem arī vajadzētu būt biežākiem un plašākiem;
- produktiem, kurus paredzēts izplatīt, vajadzētu būt nepārstrādātiem un bioloģiskiem Savienības izcelsmes produktiem. Turklāt ir ieteicams ieviest pienākumus attiecībā uz produktiem, kas atbilst objektīviem kritērijiem, kuros būtu jāietver veselības, vides un ētikas apsvērumi, sezonālitate, daudzveidība vai vietējo produktu pieejamība, priekšroku dodot īsām piegādes ķēdēm. Banānu izplatīšanas gadījumā prioritāti godīgas tirdzniecības produktiem no trešām valstīm var piešķirt tikai tad, ja nav pieejami līdzvērtīgi Savienības izcelsmes produkti. Produktiem, cik vien iespējams, jāatspoguļo ēšanas paradumi un kultūraugu veidi attiecīgajā apgabalā;
- programmā nevajadzētu atļaut produktus ar cukura, tauku, sāls piedevu un/vai saldinātāju piedevu. Komisijai būtu jāatceļ izņēmumi, kas ļauj izplatīt šāda veida produktus;
- turpmākā īstenošana būtu jākoncentrē uz mazbērnu novietnēm, bērnudārziem un pamatskolām;
- lai vienkāršotu administratīvo procesu, ir ieteicams palielināt elastību attiecībā uz atbalsta pieteikumu iesniegšanas termiņu, pārskatīt maksājumu samazināšanas sistēmu pēc termiņiem, palielināt elastību budžeta pārvietošanā un pārdalē, vienkāršot publiskā iepirkuma procedūru un saglabāt attālinātu pārbaužu pieņemšanu;
- lai nekaitētu mazākiem lauksaimniekiem, kas piedalās iepirkuma procedūrās, nevajadzētu

dot priekšroku lieliem piegādātājiem;

– būtu jāizveido forums, kurā dalībvalstis tiktu mudinātas dalīties paraugpraksē, lai tādējādi noteiktu veiksmīgus veidus, kā racionalizēt programmas īstenošanu.

EIROPAS PARLAMENTA REZOLŪCIJAS PRIEKŠLIKUMS

par Vienotas TKO regulā paredzētās skolu programmas augļu, dārzeņu, piena un piena produktu jomā īstenošanu (2021/2205(INI))

Eiropas Parlaments,

- ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1308/2013 (2013. gada 17. decembris), ar ko izveido lauksaimniecības produktu tirgu kopīgu organizāciju¹ (Vienotas TKO regula), kura nodrošina juridisko pamatu ES programmai skolu apgādei ar augļiem, dārzeņiem, pienu un piena produktiem,
- ņemot vērā Eiropas Parlamenta Izpētes dienesta 2022. gada 14. jūlija Eiropas īstenošanas novērtējumu “*Implementation of the EU School’s Scheme for fruit, vegetables and milk products: a mid-term review*” (“ES programmas īstenošana attiecībā uz skolu apgādi ar augļiem, dārzeņiem un piena produktiem — vidusposma novērtējums”),
- ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2021/2115 (2021. gada 2. decembris), ar ko izveido noteikumus par atbalstu stratēģiskajiem plāniem, kuri dalībvalstīm jāizstrādā saskaņā ar kopējo lauksaimniecības politiku (KLP stratēģiskie plāni) un kurus finansē no Eiropas Lauksaimniecības garantiju fonda (ELGF) un no Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai (ELFLA)²,
- ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2020/2220 (2020. gada 23. decembris), ar ko nosaka dažus pārejas noteikumus atbalstam no Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai (ELFLA) un Eiropas Lauksaimniecības garantiju fonda (ELGF) 2021. un 2022. gadā un ar ko attiecībā uz līdzekļiem un piemērošanu 2021. un 2022. gadā groza Regulas (ES) Nr. 1305/2013, (ES) Nr. 1306/2013 un (ES) Nr. 1307/2013, un attiecībā uz līdzekļiem un šāda atbalsta sadalījumu 2021. un 2022. gadā groza Regulu (ES) Nr. 1308/2013³,
- ņemot vērā Komisijas Īstenošanas regulu (ES) 2017/39 (2016. gada 3. novembris) par to, kā Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1308/2013 piemērot attiecībā uz Savienības atbalstu izglītības iestāžu apgādei ar augļiem un dārzeņiem, banāniem un pienu⁴,
- ņemot vērā Komisijas Deleģēto regulu (ES) 2017/40 (2016. gada 3. novembris), ar ko Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1308/2013 papildina attiecībā uz Savienības atbalstu izglītības iestāžu apgādei ar augļiem un dārzeņiem, banāniem un pienu⁵,

¹ OV L 347, 20.12.2013., 671. lpp.

² OV L 435, 6.12.2021., 1. lpp.

³ OV L 437, 28.12.2020., 1. lpp.

⁴ OV L 5, 10.1.2017., 1. lpp.

⁵ OV L 5, 10.1.2017., 11. lpp.

- ņemot vērā Komisijas Īstenošanas lēmumu (ES) 2022/1187 (2022. gada 7. jūlijs), ar ko Īstenošanas lēmumu (ES) 2022/493 groza attiecībā uz Savienības atbalsta galīgo piešķirumu, kas dalībvalstīm atvēlēts skolu apgādei ar augļiem un dārzeņiem un skolu apgādei ar pienu laikā no 2022. gada 1. augusta līdz 2023. gada 31. jūlijam⁶, kura mērķis ir pilnībā palielināt pieejamo līdzekļu potenciālu un novērst skolu apgādes programmas īstenošanas grūtības, ko rada bērnu pārvietošana no Ukrainas pēc Krievijas militārās agresijas,
- ņemot vērā Komisijas 2020. gada 20. maija paziņojumu “Stratēģija “No lauka līdz galdam”. Taisnīgas, veselīgas un videi draudzīgas pārtikas sistēmas vārdā” (COM(2020)0381),
- ņemot vērā 2021. gada 20. oktobra rezolūciju par stratēģiju “No lauka līdz galdam” taisnīgas, veselīgas un videi draudzīgas pārtikas sistēmas vārdā⁷,
- ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2019/848 (2018. gada 30. maijs) par bioloģisko ražošanu un bioloģisko produktu marķēšanu⁸,
- ņemot vērā Komisijas 2021. gada 19. aprīļa paziņojumu par rīcības plānu, kā attīstīt bioloģisko ražošanu (COM(2021)0141),
- ņemot vērā Komisijas 2021. gada 3. februāra paziņojumu “Eiropas Vēža uzveikšanas plāns” (COM(2021)0044),
- ņemot vērā Revīzijas palātas 2011. gada 24. oktobra Īpašo ziņojumu Nr. 10/2011 “Vai programmas “Skolas piens” un “Augļi skolai” bija efektīvas?”,
- ņemot vērā ANO Ilgtspējīgas attīstības programmu 2030. gadam un ilgtspējīgas attīstības mērķus,
- ņemot vērā *UNESCO* Starpvaldību komitejas nemateriālā kultūras mantojuma aizsardzībai 2010. gada 16. novembra Lēmumu Nr. 5.COM 6.41, ar ko apstiprina Vidusjūras reģiona uztura iekļaušanu Cilvēces nemateriālā kultūras mantojuma reprezentatīvajā sarakstā,
- ņemot vērā 2021. gada 29. aprīļa rezolūciju par Eiropas Garantiju bērniem⁹,
- ņemot vērā Padomes Ieteikumu (ES) 2021/1004 (2021. gada 14. jūnijs), ar ko izveido Eiropas Garantiju bērniem¹⁰,
- ņemot vērā 2019. gada Eiropas veselības aptauju apsekojumu (*EHIS* 3. vilnis),
- ņemot vērā Pasauls Veselības organizācijas Eiropas Bērnu aptaukošanās pārraudzības iniciatīvu (*PVO COSI*) un tās pirmos piecus apsekojumus, kas veikti laikposmā no 2007. līdz 2020. gadam,

---

⁶ OV L 184, 11.7.2022., 56. lpp.

⁷ OV C 184, 5.5.2022., 2. lpp.

⁸ OV L 150, 14.6.2018., 1. lpp.

⁹ OV C 506, 15.12.2021., 94. lpp.

¹⁰ OV L 223, 22.6.2021., 14. lpp.

- ņemot vērā Reglamenta 54. pantu, kā arī Priekšsēdētāju konferences 2002. gada 12. decembra lēmuma par procedūru patstāvīgo ziņojumu sagatavošanas atļaujas piešķiršanai 1. panta 1. punkta e) apakšpunktu un 3. pielikumu,
  - ņemot vērā Lauksaimniecības un lauku attīstības komitejas ziņojumu (A9-0096/2023),
- A. tā kā veselīga, daudzveidīga un sabalansēta uztura veicināšana kopā ar veselīgu dzīvesveidu, tostarp regulāru fizisko aktivitāti, ir arvien svarīgāks jautājums un tam būtu jāklūst par mūsu sabiedrības prioritāti; tā kā ir vajadzīga integrēta un visaptveroša pieeja starp uzturu un dzīvesveidu; tā kā katram trešajam bērnam ES vecumā no 6 līdz 9 gadiem ir liekais svars vai aptaukošanās¹¹; tā kā veselīgs uzturs var samazināt noteiktu hronisku slimību risku; tā kā veselīga uztura veicināšana ir profilakses pasākums pret slimībām un ieguldījums sabiedrības veselībā;
- B. tā kā tiek uzskatīts, ka 53 % eiropiešu ir liekais svars¹²; tā kā pastāv skaidra un ar izglītības līmeni saistīta tendence — pieaugot izglītības līmenim, samazinās to cilvēku īpatsvars, kuriem ir liekais svars;
- C. tā kā skolas veido pamatu ilgtspējīgai un veselīgai sabiedrībai;
- D. tā kā izglītošana par uzturu, kas veicina daudzveidīgu, līdzsvarotu un veselīgu uzturu, ir būtiska veselīga patēriņa ieradumu stimulēšanai un tādēļ tā būtu jāuzlabo visā ES;
- E. tā kā visiem skolēniem vajadzētu būt vienlīdzīgai un taisnīgai piekļuvei veselīgiem, uzturvielām bagātiem un ilgtspējīgiem pārtikas produktiem;
- F. tā kā visā ES ir ārkārtīgi svarīgi palielināt informētību un izglītēt bērnus par tādiem jautājumiem kā vietējās pārtikas ķēdes, sezonālitate, bioloģiskā un integrētā lauksaimniecība, veselīgs, daudzveidīgs un sabalansēts uzturs, nodrošinātība ar pārtiku, klimata pārmaiņas, dzīvnieku labturība un ilgtspēja pārtikas ražošanā un pārtikas izšķērdēšana;
- G. tā kā bērniem var būt svarīga loma savu vecāku, radnieku un vienaudžu informēšanā un izpratnes veidošanā par apdomīgu, daudzveidīgu, līdzsvarotu un ilgtspējīgu uzturu un veselīgu dzīvesveidu;
- H. tā kā pētījumi liecina, ka svaigu augļu un dārzeņu patēriņš, kas ir daļa no sabalansēta uztura, samazina dzīvību apdraudošu slimību risku un palīdz mazināt pārtikas sistēmu ietekmi uz vidi; tā kā augļu un dārzeņu patēriņa līmenis bērnu un jauniešu vidū nav apmierinošs; tā kā ievērojami atšķiras dažādās ES dalībvalstīs patērēto augļu un dārzeņu daudzums;
- I. tā kā PVO 2002. gada ziņojumā ir norādīts, ka zems augļu un dārzeņu patēriņš ir viens no desmit galvenajiem riska faktoriem, kas veicina mirstību no zināmiem cēloņiem;

---

¹¹ Pasaules Veselības organizācija, “PVO Eiropas reģiona aptaukošanās ziņojums par 2022. gadu”, Kopenhāgena: PVO Eiropas reģionālais birojs, 2022.

¹² Eurostat, “*Over half of adults in the EU are overweight*” (“Vairāk nekā pusei pieaugušo ES — liekais svars”), 2021. gada 21. jūnijs.

- J. tā kā pasākumi, kas paredzēti, lai izglītotu bērnus un pusaudžus par veselīga, daudzveidīga un sabalansēta uztura nozīmi, var pozitīvi ietekmēt sabiedrību kopumā, jo īpaši ilgtermiņā;
- K. tā kā tiek lēsts, ka ES 20 % no kopējā saražotās pārtikas apjoma tiek zaudēti vai izšķērdēti, māsaimniecībām radot vairāk nekā pusi no kopējiem pārtikas atkritumiem, kam ir negatīva sociālā, ekonomiskā un vides ietekme; tā kā vecumam piemēroti izglītojoši pasākumi, kas veicina labas prakses ieviešanu, ilgtermiņā varētu ievērojami palīdzēt samazināt pārtikas izšķērdēšanu ES;
- L. tā kā Vidusjūras reģiona uzturs ir pārtikas uzņemšanas veids, kura pamatā ir veselīgi ēšanas paradumi, kas sniedz lielu labumu veselībai, un kuru atzīst zinātnieku aprindas;
- M. tā kā pasākumi, kas paredzēti, lai nodrošinātu brīvu piekļuvi veselīgiem pārtikas produktiem visiem skolēniem neatkarīgi no viņu sociālekonomiskās izcelsmes, var kopumā pozitīvi ietekmēt viņu fizisko un garīgo veselību, kā arī viņu attīstību un sociālo labbūtību; tā kā šie pasākumi var likt pamatus ilgtspējīgam patēriņam turpmākajā dzīvē un tiem var būt arī netieša pozitīva ietekme uz vietējo kopienu, jo īpaši mazo un ģimenes lauku saimniecību, attīstību;
- N. tā kā pārtikas ražošanas standarti ES ir visaugstākie un visstingrākie pasaulē, jo īpaši ilgtspējas ziņā;
- O. tā kā tālākajiem reģioniem, jo īpaši arhipelāgiem ar attālām salām, ir lielākas grūtības nodrošināt šo pārtikas produktu regulāru piegādi;
- P. tā kā būtu jāpalielina ES programmas skolu apgādei ar augļiem, dārzeņiem un pienu profils un labāk jāinformē par šo programmu, lai tā aptvertu vairāk dalībnieku;
- Q. tā kā nabadzīgāks uzturs un ar to saistītās veselības problēmas, piemēram, aptaukošanās, ir izplatītākas bērnu vidū, kuri nāk no nelabvēlīgas sociālekonomiskās vides;
- R. tā kā uzraudzībai un novērtēšanai ir izšķiroša nozīme, lai nodrošinātu ES programmas skolu apgādei ar augļiem, dārzeņiem un pienu pareizu darbību,

Secinājumi un ieteikumi

Budžets

1. pauž nožēlu par to, ka daudzos gadījumos ES finansējuma apjoms, ko saņem dalībvalstis, nav pietiekams, lai sasniegtu visas mērķgrupas visos reģionos, motivētu visas skolas iesaistīties un radītu vēlamu ietekmi, kā arī sekmīgi un taisnīgi ietekmētu skolas gan ES, gan valsts līmenī; uzsver — lai garantētu labi funkcionējošu programmu turpināšanu, pašreizējais atbalsta sadalījums arī turpmāk būtu jāuzskata par minimālu pamatu sadalei;
2. pauž nožēlu par to, ka dažas dalībvalstis pilnībā neizmanto pieejamo budžetu, galvenokārt tādēļ, ka pastāv liels daudzums administratīvu un birokrātisku procedūru; aicina Komisiju un dalībvalstis sadarboties pirms nākamās skolu apgādes programmas pārskatīšanas, lai novērtētu valstu sniegumu, veiktu rūpīgu analīzi par iemesliem, kāpēc

dalībvalstis uzrāda atšķirīgus pieejamā budžeta apguves rādītājus, un sniegtu vairāk norādījumus, ņemot vērā dalībvalstu paraugpraksi;

3. aicina Komisiju palielināt kopējo budžetu programmai skolu apgādei ar augļiem, dārzeņiem, pienu un piena produktiem un apsvērt taisnīgu pārdali starp programmas dalībniekiem, lai pārdalītu dažu dalībvalstu neizmantotās summas citām dalībvalstīm, kas apliecina savu vēlmi un spēju izmantot vairāk nekā tām paredzētos piešķirumus; uzsver, ka, palielinot programmas budžetu, būtu iespējams palielināt iknedēļas izplatīšanas biežumu un izplatīšanas ilgumu visā mācību gadā;
4. aicina Komisiju ņemt vērā to bērnu situāciju, kuriem ir smagas pārtikas alerģijas, nepanesamība un citi uztura ierobežojumi, un piešķirt papildu finansējumu alternatīvu diversificētu produktu iepirkumam shēmas darbības jomā, lai nodrošinātu tās iekļautību;
5. aicina Komisiju saskaņā ar Eiropas Garantijas bērniem mērķiem izvērtēt iespēju veidot sinerģiju starp skolu apgādes programmu un pašreizējām veselīgas brokastu iniciatīvām un programmām, kas paredzētas, lai izplatītu regulāras maltītes skolās, kā arī citiem finansējuma avotiem, lai aptvertu lielāku skaitu bērnu;
6. iesaka, ka, lai gan palīdzībai, ko sniedz izplatīšanai, arī turpmāk vajadzētu būt mainīgai, citām izmaksām, kas saistītas ar papildu pasākumiem un programmas uzraudzību un novērtēšanu, vajadzētu būt fiksētām, lai dalībvalstis varētu uzlabot konsekvenci un plānošanu;
7. mudina Komisiju veikt pasākumus, lai nodrošinātu, ka dalībvalstis garantē minimālu kvalitātes līmeni produktiem, uz kuriem attiecas šī programma, un to varētu ņemt vērā budžeta apgūvē un valstu līdzdalības mērķu sasniegšanā;
8. aicina Komisiju periodiski izvērtēt iespēju pakāpeniski palielināt programmas budžetu, ņemot vērā ieguvumus sabiedrībai kopumā;
9. uzsver, ka produkti, kas neatbilst kvalitātes prasībām, negatīvi ietekmē programmas īstenošanu, izraisot intereses trūkumu par produktu patēriņu un tādējādi veicinot pārtikas izšķērdēšanu; uzskata, ka par attiecināmiem būtu jāuzskata arī augļu un dārzeņu pārpalikumi, tostarp arī tādi, kas ir “neglīti”, bet perfektā stāvoklī; turklāt aicina Komisiju un dalībvalstis novērtēt skolu apgādes programmas radīto pārtikas atkritumu daudzumu un apzināt iespējamus cēloņus, precizēt jautājumu par neizmantotiem produktiem un sniegt norādījumus par to, kā ierobežot pārtikas izšķērdēšanu saistībā ar šo programmu, saskaņā ar ES pārtikas zudumu un izšķērdēšanas samazināšanas mērķiem, vienlaikus izvairoties no administratīvā sloga radīšanas dalībvalstīm, skolām un piegādātājiem;

Izglītojoši pasākumi

10. atzīst, ka programmas mērķu sasniegšanas kontekstā liela nozīme ir izglītojošiem pasākumiem, lai palielinātu informētību par augļu un dārzeņu, jo īpaši svaigu, sezonas, vietējo un reģionālo produktu, kā arī piena un piena produktu uzturvērtību; norāda, ka izglītojošie pasākumi ir jāsaista ar stratēģijas “No lauka līdz galdam” un Eiropas Vēža uzveikšanas plāna mērķiem; norāda, ka lauku saimniecību apmeklējumi ir izšķirošs instruments, lai bērni un pusaudži varētu atjaunot saikni ar lauksaimniecību, iepazīties ar ilgtspējīgu lauksaimniecības praksi un tieši uzzināt un pieredzēt ES

lauksaimniecības būtisko nozīmi, nodrošinot piekļuvi nekaitīgai un uzturvielām bagātai pārtikai, kā arī tās ieguldījumu vides, ainavas un bioloģiskās daudzveidības aizsardzībā; aicina Komisiju un dalībvalstis palielināt digitālo rīku un digitālo mācību materiālu izmantošanu, pamatojoties uz pieredzi, kas gūta pēc Covid-19 pandēmijas, lai vajadzības gadījumā papildinātu klātienē izglītības pasākumus;

11. aicina dalībvalstis nodrošināt, ka vismaz 10 % no finansējuma, ko skolu apgādes programmai katru gadu piešķir no ES un valstu atbalsta, tiek atvēlēti izglītojošiem pasākumiem, lai palielinātu to biežumu un paplašinātu to tvērumu, jo ar produktu izplatīšanu vien nepietiek, lai iedzīvinātu veselīga dzīvesveida paradumus;
12. aicina Komisiju sniegt vairāk norādījumu par izglītības pasākumu saturu, pamatojoties uz dalībvalstu paraugpraksi un atvieglot administratīvo un finansiālo slogu skolām; uzsver, ka izglītības pasākumos galvenā uzmanība būtu jāpievērš tādiem aspektiem kā veselīgas, ilgtspējīgas, daudzveidīgas un sabalansētas ēšanas paradumi, uzturs un kulinārijas prasmes, pārtikas alergēni un alternatīvas, lauksaimniecība kopumā un jo īpaši ilgtspējīga lauksaimniecība, tostarp bioloģiskā lauksaimniecība, integrētas ražošanas metodes, dzīvnieku labturība, pārtikas nodrošinājums, klimata pārmaiņas un pārtikas izšķērdēšanas novēršana un samazināšana; aicina Komisiju un dalībvalstis nodrošināt par veselību un uzturu, vidi, lauksaimniecību un izglītību atbildīgo valsts iestāžu pienācīgu iesaisti piemērotu un interaktīvu papildpasākumu izstrādē, ņemot vērā vecuma grupas un vietējās īpatnības uztura, kultūras paradumu un lauksaimniecības prakses ziņā;
13. uzsver, ka izglītojošos pasākumos ir vairāk jāiesaista skolotāji un citi skolu darbinieki, kā arī attiecīgās kompetentās iestādes un jāveicina citu ieinteresēto personu līdzdalība izglītojošos pasākumos, uzlabojot vecāku, vietējo ražotāju un pilsoniskās sabiedrības organizāciju iekļaušanu; uzsver, ka programma jāīsteno kvalificētiem darbiniekiem, pienācīgi apmācot skolotājus, ēdnīcas operatorus, šefpavārus un iesaistītos dietologus; uzsver, ka vietējo ražotāju atlase skolas tuvumā veicinātu izglītojošu pasākumu īstenošanu;

Piemērošanas joma

14. uzsver, ka izdalāmo produktu izcelsmei vajadzētu būt ES un būtībā tiem vajadzētu būt nepārstrādātiem, attiecīgā gadījumā bioloģiskiem, vietēji ražotiem un, ja iespējams, ar Eiropas kvalitātes norādēm; norāda, ka Eiropas kvalitātes norāžu un bioloģisko produktu tirgus ir nevienmērīgi sadalīts starp dalībvalstīm un ka šiem produktiem ir augstākas izmaksas; aicina Komisiju ieviest prasības, lai nodrošinātu, ka produkti atbilst objektīviem kritērijiem, ietverot veselības, vides, kvalitātes un ētikas apsvērumus, dzīvnieku labturību, sezonalitāti, daudzveidību, vietējo produktu pieejamību, priekšroku dodot īsām piegādes ķēdēm; uzsver, ka attiecībā uz banāniem un citiem tropu augļiem prioritāte būtu jāpiešķir produktiem, kuru izcelsme ir ES un tās attālākajos reģionos; uzsver, ka produktiem vajadzētu būt daudzveidīgiem un tiem pēc iespējas jāatspoguļo sezonālā pieejamība, vietējie veselīgas ēšanas paradumi un kultūraugu veidi;
15. mudina ES skolu apgādes programmā vismaz 25 % bioloģisko produktu izplatīt, cita starpā izmantojot zaļā publiskā iepirkuma kritērijus, kam būtu nozīme bioloģiskās pārtikas publiskā iepirkuma veicināšanā ES bioloģiskās ražošanas rīcības plāna ietvaros, tādējādi sekmējot stratēģijas “No lauka līdz galdam” mērķu sasniegšanu un saskaņotību

ar tiem;

16. uzstāj, ka programmā nevajadzētu atļaut produktus, kas satur pievienotus cukurus, taukus, sāļi vai saldinātājus; aicina Komisiju sadarbībā ar dalībvalstīm un veselības un pārtikas iestādēm rūpīgi analizēt izņēmumus, kas ļauj izplatīt noteiktus produktu veidus ar ierobežotu cukura un tauku saturu, nolūkā tos stingri ierobežot vai izņemt, lai tādējādi nodrošinātu, ka programma joprojām ir saskaņota ar tās mērķiem un plašākiem ES politikas mērķiem; aicina dalībvalstis nodrošināt ciešu un efektīvu sadarbību starp veselības un pārtikas, lauksaimniecības, vides un izglītības iestādēm atbilstīgo produktu un izglītojošo pasākumu saraksta veidošanā, pilnībā ievērojot skolu apgādes programmas mērķus;
17. ierosina — lai veicinātu apelsīnu patēriņu (un tādējādi palielinātu C vitamīna uzņemšanu), skolās būtu jānodrošina pašapkalpošanās citrusaugļu sulu spiedes, lai varētu iegūt dabisku apelsīnu sulu (nepievienojot ūdeni);
18. ierosina programmas turpmākajā īstenošanā galveno uzmanību pievērst mazbērnu novietnēm, bērnudārziem un pamatskolām, jo bērniem jau no agras bērnības būtu jāapgūst veselīgi un ilgtspējīgi ieradumi un jāsliecas piekopt veselīgu dzīvesveidu, vienlaikus uzmanība būtu jāpievērš arī vidusskolām;
19. atgādina, ka piekļuvi veselīgai un ilgtspējīgai pārtikai un pienācīgai uztura izglītībai ietekmē personiskā sociālekonomiskā vide; aicina Komisiju apsvērt iespēju pārskatīt mērķgrupas, lai nodrošinātu, ka bērniem, kuriem draud nabadzība vai sociālā atstumtība, ir prioritāra piekļuve veselīgai un uzturvielām bagātai pārtikai un izglītojošiem pasākumiem saskaņā ar stratēģijas “No lauka līdz galdam” un Eiropas Garantijas bērniem mērķiem; aicina Komisiju un dalībvalstis atļaut elastīgas formulas starp produktiem un izglītojošiem pasākumiem, pamatojoties uz mērķgrupu faktiskajām vajadzībām;
20. uzsver, ka dažās dalībvalstīs, jo īpaši lauku skolās, produkti var nebūt pievilcīgi bērnu patēriņam, jo viņiem jau ir piekļuve tiem savās māsaimniecībās; uzskata, ka šādā situācijā alternatīvs risinājums būtu līdzekļu pārdale, lai attīstītu vietēju mēroga saimniecisko darbību, kas rada daudzveidīgākus produktus;

Administratīvā procesa racionalizēšana

21. mudina Komisiju un dalībvalstis samazināt administratīvo slogu, kas saistīts ar programmas īstenošanu, jo īpaši saistībā ar izplatīšanas pasākumiem, kas paredzēti, lai palielinātu līdzdalības rādītājus un valstu budžetu izmantošanu; uzskata, ka viens no veidiem, kā racionalizēt programmu, varētu būt iepirkuma procedūru vienkāršošana un līgumu darbības laika pagarināšana, tādā veidā panākot ar inspekcijām saistītā administratīvā sloga samazināšanu, lai skolām, kas vēlas piedalīties programmā, nebūtu jāuzņemas administratīvais slogs;
22. atgādina, ka iepirkuma procedūrām, pat vienkāršotām, būtu jāatbilst saimnieciski visizdevīgākā piedāvājuma (MEAT) piešķiršanas kritērijiem; uzsver, ka zemākās cenas kā vienīgā kritērija ievērošana iepirkuma procedūrā kaitē skolu apgādes programmas mērķiem, kā arī mazo lauksaimnieku līdzdalībai; uzstāj, ka iepirkuma procedūrām ir jānodrošina vienlīdzīga piekļuve un godīga konkurence, lai lielie piegādātāji nesāņemtu negodīgas priekšrocības, kaitējot lauksaimniekiem, kuri piedalās programmā; uzsver, ka

priekšroka būtu jādod vietējiem produktiem un īsām piegādes ķēdēm, kā arī produktiem, ko piegādā ražotāju organizācijas, lauksaimniecības kooperatīvi un lauksaimnieku tirgi; uzsver, ka, pieņemot lēmumus par produktu iegādi, vienam no kritērijiem vajadzētu būt arī pienācīga minimālā iepakojuma izmantošanai skolu apgādes programmas produktu pārvadāšanā un izplatīšanā, ņemot vērā skolu uzglabāšanas un dzesēšanas spējas un nepieciešamību saglabāt produktu kvalitāti un drošumu;

23. aicina Komisiju izpētīt iespēju skolām noslēgt ilgāka termiņa līgumus, paredzot cenu pārskatīšanas iespējas, jo tas samazinātu vajadzību pēc apjomīgas dokumentācijas; uzsver, ka tas varētu stimulēt vairāk lauksaimnieku, jo īpaši mazos lauksaimniekus, piedalīties programmā;
24. mudina dalībvalstis samazināt un vienkāršot tās dokumentācijas līmeni, kas tiek prasīta no programmas labuma guvējiem, lai mazinātu administratīvo slogu, ar ko tie saskaras; aicina Komisiju un dalībvalstis palielināt digitālo rīku izmantošanu dokumentācijas pārvaldībā;
25. uzsver, ka skolotājiem un citiem izglītības/uzraudzības darbiniekiem ir svarīga nozīme, rādot piemēru veselīgu produktu patēriņā, un prasa nodrošināt nepieciešamo budžeta un administratīvo elastību, lai šādi cilvēki varētu piedalīties skolu programmās un demonstrēt viņu aprūpē esošajiem bērniem veselīgus ēšanas paradumus;
26. ierosina racionalizēt pārvaldības, kontroles, uzraudzības un novērtēšanas prasības gan dalībvalstu kompetentajām iestādēm, gan programmas labuma guvējiem;
27. ierosina izveidot forumu, kurā dalībvalstis tiktu mudinātas dalīties paraugpraksē, lai noteiktu veiksmīgus veidus, kā racionalizēt programmas īstenošanu; atgādina, ka Komisija rīko pilsoniskā dialoga grupu sanāksmes, kurās jau notiek regulāras diskusijas par skolu apgādes programmu, un iesaka izmantot šo forumu; aicina Komisiju izpētīt iespēju kandidātvalstīm kā novērotājiem piedalīties skolu apgādes programmai veltītajā forumā;
28. aicina Komisiju izpētīt iespēju kandidātvalstīs uzsākt skolu apgādes programmu, ko finansē, izmantojot esošos instrumentus, piemēram, Pirmspievienošānās palīdzības instrumentu un Kaimiņattiecību, attīstības sadarbības un starptautiskās sadarbības instrumentu "Eiropa pasaulē";

Uzraudzība un izvērtēšana

29. aicina Komisiju izveidot metodi pilnīgu, saskaņotu un salīdzināmu datu vākšanai, lai nodrošinātu apkopotus datus, kas nepieciešami, lai veiktu pienācīgus *ex ante* un *ex post* novērtējumus par programmas ietekmi visā Eiropā;
30. aicina Komisiju izpētīt iespēju ieviest kopīgus rādītājus, kurus varētu izmantot par pamatu programmas īstenošanas novērtēšanai pēc 2023. gada; norāda, ka datubāzes, ko varētu izmantot šo rādītāju izstrādei, jau ir pieejamas, izmantojot valstu stratēģijas, un nākotnē tās būtu jāiekļauj programmā; aicina Komisiju aktīvāk iesaistīties un sniegt atgriezenisko saiti un norādījumus dalībvalstīm, pamatojoties uz esošo paraugpraksi, lai labāk palīdzētu tām īstenot un uzraudzīt programmu;

Komunikācija

31. aicina Komisiju izstrādāt uzlabotu komunikācijas un publicitātes stratēģiju, lai dalībvalstīs, jo īpaši tajās, kurās ir zems līdzdalības līmenis, veicinātu programmas izmantošanu skolās, un padarīt atpazīstamāku tās finansiālo ieguldījumu un programmu; uzsver, ka ES publicitātes materiālus varētu izmantot arī kā līdzekli, lai vēl vairāk mudinātu skolas piedalīties programmā;
32. aicina Komisiju pievērst lielāku uzmanību informācijas sniegšanai par to, kā šajā programmā iekļautie produkti tiek ražoti un izplatīti, tostarp īpašu uzsvaru likt uz reģionālo un vietējo produktu popularizēšanu, izstrādājot un nodrošinot dalībvalstīm unificētākus materiālus, lai palielinātu izpratni un informāciju par šo programmu;
  -
  - ◦
33. uzdod priekšsēdētājam šo rezolūciju nosūtīt Padomei un Komisijai.

INFORMĀCIJA PAR PIENĒMŠANU ATBILDĪGAJĀ KOMITEJĀ

Pieņemšanas datums	22.3.2023
Galīgais balsojums	+: 43 -: 2 0: 0
Komitejas locekļi, kas bija klāt galīgajā balsošanā	Mazaly Aguilar, Clara Aguilera, Álvaro Amaro, Attila Ara-Kovács, Carmen Avram, Adrian-Drașoș Benea, Benoît Biteau, Daniel Buda, Isabel Carvalhais, Dacian Cioloș, Paolo De Castro, Jérémy Decerle, Salvatore De Meo, Herbert Dorfmann, Paola Ghidoni, Francisco Guerreiro, Martin Hlaváček, Krzysztof Jurgiel, Jarosław Kalinowski, Elsi Katainen, Camilla Laureti, Gilles Lebreton, Chris MacManus, Colm Markey, Marlene Mortler, Ulrike Müller, Maria Noichl, Juozas Olekas, Daniela Rondinelli, Bronis Ropė, Anne Sander, Simone Schmiedtbauer, Veronika Vrecionová, Sarah Wiener
Aizstājēji, kas bija klāt galīgajā balsošanā	Rosanna Conte, Claude Gruffat, Anja Hazekamp, Ladislav Ilčić, Petros Kokkalis, Benoît Lutgen, Gabriel Mato, Alin Mituța, Christine Schneider, Irène Tolleret
Aizstājēji (209. panta 7. punkts), kas bija klāt galīgajā balsošanā	Niclas Herbst

**ATBILDĪGĀS KOMITEJAS
GALĪGAIS BALSOJUMS PĒC SARAKSTA**

43	+
ECR	Mazaly Aguilar, Ladislav Ilčić, Krzysztof Jurgiel, Veronika Vrecionová
ID	Rosanna Conte, Paola Ghidoni, Gilles Lebreton
PPE	Álvaro Amaro, Daniel Buda, Salvatore De Meo, Herbert Dorfmann, Niclas Herbst, Jarosław Kalinowski, Benoît Lutgen, Colm Markey, Gabriel Mato, Marlene Mortler, Anne Sander, Simone Schmiedtbauer, Christine Schneider
Renew	Dacian Cioloș, Jérémy Decerle, Martin Hlaváček, Elsi Katainen, Alin Mituța, Ulrike Müller, Irène Tolleret
S&D	Clara Aguilera, Attila Ara-Kovács, Carmen Avram, Adrian-Dragoș Benea, Isabel Carvalhais, Paolo De Castro, Camilla Laureti, Maria Noichl, Juozas Olekas, Daniela Rondinelli
The Left	Petros Kokkalis, Chris MacManus
Verts/ALE	Benoît Biteau, Claude Gruffat, Bronis Ropé, Sarah Wiener

2	-
The Left	Anja Hazekamp
Verts/ALE	Francisco Guerreiro

0	0

Izmantoto apzīmējumu skaidrojums:

+ : par

- : pret

0 : atturas